Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0285

Institutionella aspekter av rapporten om EU:s framtida konkurrenskraft (Draghi-rapporten)

Europaparlamentets resolution av den 25 november 2025 Institutionella aspekter av rapporten om EU:s framtida konkurrenskraft (Draghi-rapporten) (2025/2013(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024 *The future of European competitiveness* (Draghi-rapporten),

– med beaktande av Mario Draghis anförande vid presentationen av Draghi-rapporten för Europaparlamentet den 17 september 2024,

– med beaktande av Enrico Lettas rapport av den 17 april 2024 *Much more than a market* (Letta-rapporten),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 januari 2025 om en konkurrenskraftskompass för EU (COM(2025)0030),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 februari 2025 om vägen till nästa fleråriga budgetram (COM(2025)0046),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 mars 2025 Spar- och investeringsunionen – En strategi för att öka medborgarnas välstånd och den ekonomiska konkurrenskraften i EU (COM(2025)0124),

– med beaktande av Sauli Niinistös rapport av den 30 oktober 2024 *Safer together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Niinistö-rapporten),

– med beaktande av rapporten av den 9 maj 2022 om slutresultatet av konferensen om Europas framtid,

– med beaktande av sin resolution av den 4 maj 2022 om uppföljningen av konferensen om Europas framtid[1],

– med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2022 om uppmaningen om ett konvent för att göra en översyn av fördragen[2],

– med beaktande av sin resolution av den 22 november 2023 om Europaparlamentets förslag till ändringar av fördragen[3],

– med beaktande av sin resolution av den 11 juli 2023 om genomförande av övergångsklausuler i EU-fördragen[4],

– med beaktande av sin resolution av den 7 maj 2025 om en uppdaterad långtidsbudget för unionen i en värld i förändring[5],

– med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2025 om vitboken om det europeiska försvarets framtid[6],

– med beaktande av artikel 48 i fördraget om Europeiska unionen,

– med beaktande av övergångsklausulerna i EU-fördragen,

– med beaktande av fördragets bestämmelser om fördjupat samarbete och permanent strukturerat samarbete,

– med beaktande av artikel 122 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för konstitutionella frågor (A10-0196/2025), och av följande skäl:

A. Draghi-rapporten, som utarbetats av Mario Draghi på begäran av kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, ger en heltäckande diagnos av de strukturella utmaningar som EU står inför och varnar för att EU riskerar en långvarig trög ekonomisk tillväxt som i slutändan skulle kunna hota välståndet och den sociala välfärden. Draghi-rapporten beskriver hur Europa inte längre kan förlita sig på många av de faktorer som tidigare har bidragit till tillväxt.

---

1 EUT C 465, 6.12.2022, s. 109.
2 EUT C 493, 27.12.2022, s. 130.
3 EUT C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 EUT C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Antagna texter, P10_TA(2025)0090.
6 EUT C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

B. En stor BNP-klyfta har uppstått mellan EU och Förenta staterna och ökat från över 15 % 2002 till cirka 30 % 2023 i 2015 års priser. Detta är främst en följd av en mer betydande nedgång i produktiviteten i Europa och EU:s misslyckande med att dra nytta av den internetdrivna digitala revolutionen och de därmed sammanhängande potentiella produktivitetsvinsterna, delvis på grund av fragmenteringen av den europeiska inre marknaden.

C. I Draghi-rapporten identifieras överbryggandet av innovationsklyftan, en gemensam plan för utfasningen av fossila bränslen och för konkurrenskraften, en ökning av säkerheten och en minskning av beroenden samt uppnåendet av EU:s ekonomiska, miljömässiga och sociala mål som grundläggande förutsättningar för Europas framtida tillväxt. För att uppnå detta kommer det enligt bedömningen i rapporten att krävas ökade investeringsnivåer på omkring 5 % av EU:s totala BNP, vilket motsvarar minst 750–800 miljarder euro i ytterligare årliga investeringar.

D. Den globala efterfrågan på kritiska råvaror ökar snabbt på grund av omställningen till ren energi, samtidigt som Europa också är starkt beroende av import av digital teknik, särskilt för chipproduktion, eftersom 75–80 % av den globala kapaciteten för tillverkning av wafers finns i Asien. En genuin ”ekonomisk utrikespolitik” för EU bör utvecklas för att bevara EU:s oberoende och konkurrenskraft på detta kritiska område och inom andra strategiska sektorer.

E. Både Letta-rapporten, som utarbetats av Enrico Letta och beställts av Europeiska rådet, och Draghi-rapporten visar att den inre marknaden redan från början har visat sig vara en enorm stimulans för EU:s ekonomi och en kraftfull faktor för dess attraktionskraft, och fortsätter att vara en hörnsten i den europeiska integrationen och de europeiska värdena, och fungerar som en kraftfull katalysator för tillväxt, välstånd och solidaritet. Det internationella scenariot har dock förändrats på djupet, vilket belyser behovet av att ytterligare fördjupa och fullborda den inre marknaden i syfte att uppnå dess fulla potential.

F. I Draghi-rapporten konstaterade man att det krävs minst 750–800 miljarder euro i ytterligare årliga investeringar för att återställa EU:s produktivitet och uppnå EU:s miljömässiga och sociala mål.

G. EU:s stöd till både offentliga och privata investeringar begränsas av EU-budgetens storlek, dess brist på fokus, dess komplexa styrningsram och en alltför försiktig riskattityd. Gemensamma EU-investeringar, inbegripet gemensamt finansierade marknadsbaserade initiativ, är avgörande för att hantera utmaningar som överskrider nationella gränser, genom att möjliggöra stordriftsfördelar, främja strategiskt oberoende och samtidigt skydda och främja sammanhållningen i hela unionen, locka till sig privat kapital, stärka EU:s globala konkurrenskraft inom kritiska sektorer

samt finansiera och tillhandahålla andra europeiska kollektiva nyttigheter.

H. Försöket att skapa kapitalmarknadsunionen, som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen fastställt som en strategisk prioritering, har under det senaste årtiondet inte ännu lett till att dess mål uppnåtts. Arbetet med kapitalmarknadsunionen hittills belyser att en fullständig integrering av finansiella tjänster i den inre marknaden är avgörande för att EU:s strategiska ekonomisk-politiska mål ska kunna uppnås.

I. Draghi-rapporten tillhandahåller en omfattande analys av EU:s ekonomiska styrning och konkurrenskraft.

J. Anslutningsprocesserna för ett antal länder har fått ny fart sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina, vilket har lett till en situation där EU måste förbereda sig för nästa utvidgningsomgångar och förbättra sina beslutsprocesser för att unionen ska kunna fungera effektivt med ett ökat antal medlemsstater. I Draghi-rapporten konstateras att kommissionens lagstiftningsarbete har ökat och att EU bör vara strikt när det gäller tillämpningen av subsidiaritetsprincipen. I Draghi-rapporten påpekas också att EU:s beslutsregler inte har utvecklats nämnvärt i takt med EU:s utvidgning, och att de behöver stärkas och rationaliseras med tanke på framtida utvidgningar och den komplexa globala miljön. En utvidgning av den inre marknaden har stor potential att stärka EU:s ekonomi och dess geoekonomiska ställning.

K. I Draghi-rapporten konstateras också att den nationella vetorätten utnyttjas av flera regeringar för att förhala eller försvaga åtgärder i beslutsprocessen. I rapporten understryks dock också att en förstärkning av EU visserligen kräver fördragsändringar, men att mycket kan göras genom riktade justeringar. I Draghi-rapporten hävdas därför att en ny industristrategi för Europa måste åtföljas av samtidiga förbättringar av EU:s institutionella struktur och funktionssätt.

L. I Draghi-rapporten betonas behovet av att förenkla den europeiska beslutsprocessen för att underlätta antagandet av åtgärder för att stärka EU:s konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt, samt för att säkerställa att beslut fattas i tid och på ett effektivt sätt.

M. Draghi-rapporten klargör att det är möjligt att stärka EU:s politiska och institutionella modell inom den befintliga rättsliga ramen genom att tillämpa riktade rationaliseringsåtgärder utan behov av fördragsändringar. Enligt rapporten bör sådana åtgärder fokusera på avreglering snarare än på att öka antalet EU-regler och EU-förfaranden.

N. I Draghi-rapporten identifieras digital omvandling och utvecklingen av artificiell intelligens (AI) som viktiga drivkrafter för Europas

framtida konkurrenskraft. EU har hittills missat avgörande möjligheter i den digitala revolutionen och fortsätter att släpa efter de globala ledarna när det gäller AI-kapacitet, datainfrastruktur och uppskalning av deep tech.

O. I Draghi-rapporten betonas att EU måste stärka sitt strategiska oberoende och sin försvarskapacitet genom att övervinna marknadsfragmenteringen, förbättra driftskompabiliteten och konsolidera den europeiska försvarsindustrin. Niinistö-rapporten kompletterar denna vision genom att belysa behovet av att förbättra riskberedskapen, krishanteringen och resiliensen hos kritisk infrastruktur och leveranskedjor. I båda rapporterna understryks att en trovärdig europeisk försvarsunion kräver en integrerad styrningsram och hållbara och samordnade investeringar på EU-nivå.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet välkomnar Draghi-rapporten, dess slutsatser och dess uppmaning till åtgärder. Parlamentet stöder analysen att Europa står inför en existentiell utmaning som kräver en institutionell insats utan motstycke för att konkurrenskraften ska kunna bibehållas och tillväxt skapas i dagens snabbt föränderliga geopolitiska sammanhang. Parlamentet betonar att ett sådant svar måste förankras i unionens demokratiska styre, maktbalansen mellan institutionerna och respekten för fördragen. Parlamentet efterlyser en förnyad europeisk strategi som gör det möjligt för unionen att fatta snabba och effektiva beslut för att säkerställa sin konkurrenskraft och hållbarhet.

2. Europaparlamentet betonar enligt vad som anges i Draghi-rapporten att EU skyndsamt måste förbättra sin institutionella styrning. Parlamentet betonar att dessa förbättringar bör åtföljas av en tydlig och inkluderande kommunikationsstrategi som syftar till att hålla medborgarna delaktiga och informerade om fördelarna med dem, för att säkerställa allmänhetens fulla stöd och främja en känsla av tillhörighet och gemensamt ansvar. Detta tillsammans med behovet av att överge fragmenterade nationella strategier och stärka ett omfokuserat, påskyndat och förenklat beslutsfattandet på EU-nivå, ger EU möjlighet att agera mer effektivt och ändamålsenligt där det är viktigast, som en verklig global aktör. Parlamentet uppmärksammar vikten av att åtgärda blockeringar i rådet på flera områden. Parlamentet stöder alla initiativ som syftar till att utveckla en effektivare beslutsprocess, vilket är avgörande för att stärka EU:s konkurrenskraft, samtidigt som subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5.3 och 5.4 i EU-fördraget respekteras fullt ut.

3. Europaparlamentet betonar att de nyckelområden som kräver strategiska politiska reformer för att stärka EU:s konkurrenskraft är fullbordandet av den europeiska inre marknaden, skapandet av spar-

och investeringsunionen, förbättringar av EU-budgetens effektivitet och dess genomförande, upprätthållandet av höga nivåer av socialt skydd och sociala rättigheter och arbetstagarrättigheter, fördjupningen av en europeisk modell för AI och digital omvandling samt utvecklingen av en europeisk energiunion och en europeisk försvarsunion.

4. Europaparlamentet betonar att de strategiska politiska reformerna och de föreslagna ändringarna av EU:s institutionella struktur bör ses som oupplösligt sammankopplade aspekter som ska genomföras parallellt för att främja ett mer konkurrenskraftigt EU.

Omfokusering, påskyndande och förenkling av EU:s styrning

5. Europaparlamentet välkomnar insatserna för att omfokusera och förenkla EU:s arbete genom strategisk prioritering och institutionell effektivitet. Parlamentet efterlyser en förstärkning av EU:s handlingsförmåga när den tillför ett tydligt mervärde, på grundval av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen. Parlamentet understryker att förenkling, subsidiaritet och proportionalitet måste leda till smartare och effektivare lagstiftning och bör inte leda till tillbakadragande från områden som kräver åtgärder på EU-nivå. Parlamentet betonar att effektiva insatser på politikområden som bidrar till ökad ekonomisk konkurrenskraft kräver en anpassning av de befogenheter som unionen tilldelas i fördragen. Parlamentet betonar att denna förenkling och förnyade inriktning också måste återspeglas i en effektivare och smidigare institutionell struktur, inbegripet en omorganisation av kommissionen och kommissionskollegiet för att öka EU:s effektivitet och kapacitet att hantera föränderliga utmaningar och stärka dess roll på den globala arenan.

6. Europaparlamentet noterar kommissionens konkurrenskraftskompass, som bygger på visionen i Draghi-rapporten, och dess fokus på behovet av större strategiskt oberoende och resiliens och det brådskande behovet av att stärka EU:s konkurrenskraft på grundval av hållbarhet, innovation, energitrygghet samt social, ekonomisk och territoriell sammanhållning. Parlamentet noterar att konkurrenskraftskompassens fokusering på lagstiftningens effektivitet är avgörande för att driva på innovation, locka till sig investeringar och möjliggöra hållbar tillväxt. Parlamentet stöder införandet av verktyg för att bedöma nya förslags inverkan på små och medelstora företag och på konkurrenskraften, och rekommenderar regelbunden övervakning av framstegen och främjande av digitala lösningar för att underlätta administrativa förfaranden. Parlamentet understryker behovet av att avhjälpa bristen på arbetskraft och kompetens som en strukturell utmaning för konkurrenskraften i alla medlemsstater. Parlamentet betonar

emellertid att konkurrenskraftskompassen behöver förbättras ytterligare genom att EU:s institutionella struktur stärks.

7. Europaparlamentet välkomnar idén om att stärka EU:s beslutsfattande om riktade och strategiska konkurrenskraftsprioriteringar. Parlamentet anser att alla verktyg för samordning av konkurrenskraften bör fungera som en övergripande institutionell ram som gör det möjligt för EU att inte bara samordna EU:s och medlemsstaternas politik utan även agera som en enda enhet. Parlamentet betonar att ett sådant verktyg bör styras av kommissionen, övervakas av parlamentet och rådet och bli föremål för en oberoende utvärdering på grundval av dess effektivitet och transparens och uppnåendet av dess mål. Parlamentet betonar att samarbete med nationella parlament och tillsynsmyndigheter är nödvändigt för att säkerställa demokratisk legitimitet. parlamentet understryker att arbetsmarknadsparternas och berörda parters deltagande måste integreras i EU:s styrning för att säkerställa inkludering och ansvarsskyldighet.

8. Europaparlamentet välkomnar målet att påskynda EU:s arbete, och upprepar sitt krav på framsteg i riktning mot större effektivitet i beslutsfattandet, bland annat genom en övergång till omröstning med kvalificerad majoritet och det ordinarie lagstiftningsförfarandet, när det behövs, på viktiga politikområden. Parlamentet noterar att högre rösttrösklar bör övervägas på vissa områden av avgörande betydelse. Parlamentet noterar att man tidigare har hittat lösningar som har gjort beslutsprocesserna mer målmedvetna. Parlamentet framhåller till exempel att det genom Amsterdamfördraget infördes omröstning med kvalificerad majoritet, samtidigt som möjligheten till konstruktiv röstnedläggning på vissa politikområden också inkluderades.

9. Europaparlamentet uppmanar med kraft Europeiska rådet att diskutera förslagen i parlamentets resolutioner av den 9 juni 2022 och den 22 november 2023 om att sammankalla ett konvent i enlighet med det ordinarie ändringsförfarande som föreskrivs i artikel 48 i EU-fördraget, och att om möjligt överväga riktade ändringar av fördragen genom det förenklade förfarande som fastställs i artikel 6 i EU-fördraget för att påskynda nödvändiga och brådskande reformer. Parlamentet påminner om slutsatserna från konferensen om Europas framtid, och uppmanar med kraft kommissionen och rådet att i god tid vidta konkreta åtgärder för att följa upp dessa rekommendationer. Parlamentet anser att upptakten till en kompromiss om nästa fleråriga budgetram utgör en viktig tidsram för en möjlighet att intensifiera arbetet med att stärka EU:s institutionella struktur.

10. Europaparlamentet påminner om slutsatserna från konferensen om Europas framtid, i synnerhet behovet av fördragsreformer, och

uppmanar med kraft kommissionen och rådet att i god tid vidta konkreta åtgärder för att följa upp dessa rekommendationer.

11. Europaparlamentet upprepar sitt åtagande att stärka EU:s kapacitet att agera snabbt och effektivt och att förbättra effektiviteten i beslutsfattandet på viktiga politikområden. Parlamentet upprepar sitt krav på att omröstning med kvalificerad majoritet och det ordinarie lagstiftningsförfarandet vid behov ska utvidgas till centrala politikområden med hjälp av övergångsklausulerna, i enlighet med fördragen, för att förbättra EU:s förmåga att agera snabbt och effektivt.

12. Europaparlamentet uppmanar rådet att överväga användningen av fördjupat samarbete i enlighet med artikel 20 i EU-fördraget i fall där enhällighet inte gör det möjligt att fatta viktiga beslut för EU som helhet på viktiga politikområden. Parlamentet understryker att det fördjupade samarbetet bygger på medlemsstaternas legitima behov, när målen för ett sådant samarbete inte kan uppnås inom rimlig tid av unionen som helhet. Parlamentet framhåller att fördjupat samarbete erbjuder två viktiga skyddsåtgärder, närmare bestämt parlamentets godkännande och Europeiska unionens domstols (*domstolen*) rättsliga prövning, och att beslut som fattas inom ramen för det fördjupade samarbetet bygger på ett förslag från kommissionen. Parlamentet understryker att det främsta syftet med ett fördjupat samarbete är att förenkla beslutsfattandet. Parlamentet rekommenderar de deltagande medlemsstaterna att aktivera den särskilda övergångsklausulen i artikel 333 i EUF-fördraget för att övergå till kvalificerad majoritet och till det ordinarie lagstiftningsförfarandet inom ramen för fördjupat samarbete. Parlamentet noterar att det i Draghi-rapporten föreslås, för det fall att en enhällig överenskommelse om att införa omröstning med kvalificerad majoritet inte kan nås, att villiga medlemsstater också skulle kunna överväga att tillgripa mellanstatligt samarbete.

13. Europaparlamentet betonar att en förbättring av EU:s beslutsprocess kräver en förstärkning av parlamentets makt så att det jämställs med rådet, och efterlyser en förstärkning av parlamentets roll i lagstiftningsprocessen. Parlamentet upprepar sin begäran om att få fullständig initiativrätt på lagstiftningsområdet. Parlamentet framhåller vikten av att dess undersökningsrätt moderniseras för att stärka den demokratiska kontrollen över EU:s verkställande organ.

14. Europaparlamentet anser att artikel 122 i EUF-fördraget har potential att fungera som ett verktyg för snabba EU-åtgärder i krissituationer, men betonar att dess användning kräver stark tillsyn, inte bara av domstolen utan även av parlamentet. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa ett nära samarbete mellan kommissionen, parlamentet och andra relevanta EU-institutioner och EU-organ. Parlamentet begär att förfarandena för att aktivera artikel 122 i EUF-fördraget förtydligas och görs mer systematiska,

särskilt så att båda medlagstiftarna ges befogenhet att besluta om artikelns aktivering.

15. Europaparlamentet betonar det brådskande behovet av att förbättra EU:s institutionella och finansiella ram för att säkerställa att unionen förblir funktionell, demokratisk och konkurrenskraftig och att den med tanke på framtida utvidgningar kan ta upp nya medlemmar och främja deras framgångsrika integration. Parlamentet bekräftar därför att utvidgningen måste gå hand med en förstärkning av EU:s styrning. Parlamentet uppmuntrar till en dialog mellan EU och regeringarna, parlamenten och det civila samhället i kandidatländerna om alla planerade förslag till ändringar av EU:s institutionella struktur. Parlamentet erkänner vikten av initiativ såsom den europeiska politiska gemenskapen, som möjliggör politiskt samarbete och bidrar till regionala dialoger och som skulle kunna underlätta kandidatländernas gradvisa integration i unionen och dess politik, utan att vara ett alternativ till EU-medlemskap. Parlamentet betonar att parlamentet regelbundet bör informeras och rådfrågas om den europeiska politiska gemenskapens utveckling för att säkerställa demokratisk ansvarsskyldighet och samstämmighet med EU:s institutionella ram.

Effektiv EU-styrning inom viktiga politikområden

16. Europaparlamentet begär att den europeiska inre marknaden ska fullbordas, i enlighet med vad som anges i artiklarna 26 och 114 i EUF-fördraget och artikel 3.3 i EU-fördraget, för att frigöra dess fulla potential och övervinna de återstående hindren, inbegripet illojal internationell konkurrens, och för att motverka höga energipriser, brist på kompetens och arbetskraft, svårigheter att få tillgång till kapital, fragmenterat genomförande av EU:s regler, otillräckligt stöd för den digitala och den gröna omställningen samt stora administrativa bördor för medborgare och företag, och begär att ekonomisk tillväxt, social, ekonomisk och territoriell sammanhållning och kulturellt utbyte inom EU ska främjas. Parlamentet efterlyser en utveckling av en europeisk integrerad kapitalmarknad, i enlighet med vad som föreskrivs i artiklarna 26 och 63 i EUF-fördraget, genom en nyinrättad spar- och investeringsunion, som bygger på den ofullständiga kapitalmarknadsunionen. Parlamentet efterlyser en förstärkning av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, med artikel 114 i EUF-fördraget som rättslig grund, för att öka tillsynskonvergensen och den gränsöverskridande samordningen inom ramen för spar- och investeringsunionen. Parlamentet noterar också att man i Letta-rapporten erkände vikten av den inre marknadens ekonomiska styrka för EU:s globala ambitioner och handelsambitioner, även i de ekonomiska förbindelserna med strategiska partner.

17. Europaparlamentet stöder tillägget av en ”femte frihet” till de befintliga fyra, i enlighet med vad som föreslås i Letta-rapporten, för att stärka forskning, innovation, kunskap och utbildning för forskare, innovatörer och arbetstagare på den inre marknaden.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att framtida initiativ som syftar till att stärka EU:s konkurrenskraft och fördjupa den inre marknaden är förankrade i åtgärder som stärker den sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållningen i enlighet med fördragen. Parlamentet betonar att institutionella mekanismer för lika möjligheter, solidaritet och minskad ojämlikhet måste integreras fullt ut i EU:s styrningssystem. Parlamentet upprepar sin begäran om att genomförandet och övervakningen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter bör stärkas genom EU:s styrningsstrukturer så att sociala framsteg integreras som ett av de centrala inslagen i EU:s beslutsfattande.

19. Europaparlamentet bekräftar på nytt att målen för den inre marknaden inte bara bör anpassas till rätten till fri rörlighet, utan även till ”friheten att stanna kvar”, såsom detta beskrivs i Letta-rapporten. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att tilldela ansvaret för ”friheten att stanna kvar” till en av kommissionsledamöterna, med en portfölj som omfattar sammanhållningspolitik och tjänster av allmänt intresse, och att upprätta en strukturerad och kontinuerlig dialog mellan kommissionsledamoten och medlemsstaternas regionala myndigheter för att säkerställa att strategierna för "friheten att stanna kvar" är korrekt anpassade till regionala särdrag och till respekten för den socioekonomiska och kulturella mångfalden i EU:s olika regioner. Parlamentet erkänner att främjande av infrastrukturutveckling, gemenskapsbyggande, skapande av arbetstillfällen, tillgång till offentliga tjänster och en lämplig miljö för industrier och investeringar är avgörande för att upprätthålla människors rätt att stanna i sina regioner och bidrar till EU:s ekonomiska utveckling och konkurrenskraft. Parlamentet betonar vikten av att bevara sammanhållningspolitiken som en stark del av EU:s budget och se till att den mer effektivt tillgodoser regionernas och städernas särskilda behov, bland annat genom mer direkt tillgång till EU-medel. Parlamentet framhåller behovet av att sammanhållningspolitiska projekt genomförs mer effektivt och synligt på plats, så att de ger konkreta resultat som stärker medborgarnas känsla av tillhörighet och stöd för EU-integrationen.

20. Europaparlamentet betonar att EU bör agera mer effektivt på strategiska områden och komplettera nationella insatser som stöds av en blandning av EU:s egna medel och samordnade bidrag, och att sådana åtgärder skulle stärka Europas konkurrenskraft, innovation, ekonomiska resiliens, sociala och territoriella sammanhållning, miljömässiga hållbarhet och energihållbarhet samt kollektiva säkerhet. Parlamentet betonar, mot bakgrund av slutsatserna i

Draghi-rapporten, behovet av att upprätthålla en öppen och framåtblickande debatt med beaktande av de lärdomar som dragits av erfarenheterna av NextGenerationEU. Parlamentet betonar vikten av att skapa finansieringsinstrument och finansieringsverktyg på EU-nivå för att finansiera strategiska gemensamma investeringar i europeiska kollektiva nyttigheter och tjänster och vikten av att anpassa finansieringsprogrammen för att ta hänsyn till den föränderliga dynamiken inom handel och innovation. Parlamentet betonar att genuint nya egna medel för EU är avgörande för att parlamentet och rådet ska kunna anta flexibla budgetar och ge EU möjlighet att agera mer självständigt och minska sitt beroende av nationella budgetbidrag. Parlamentet framhåller till exempel att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna har potential att bli en ny källa till EU:s egna medel som åtnjuter ett omfattande stöd bland medlemsstaterna. Parlamentet påminner om sin ståndpunkt i sitt förslag om den fleråriga budgetramen 2028–2034 om behovet av att gå längre än den självpåtagna regeln, enligt vilken storleken på EU:s långtidsbudget inte får överstiga 1 % av medlemsstaternas sammanlagda nationella bruttonationalinkomst.

21. Europaparlamentet betonar att EU:s budget, med hänsyn till vikten av att upprätthålla och stärka EU:s globala konkurrenskraft, bör förenklas för att minska onödiga administrativa bördor, underlätta tillgången till medel för stödmottagarna och bättre tjäna målet att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen genom att se till att finansieringen når dem som behöver den mest, särskilt små och medelstora företag, lokalsamhällen och aktörer inom den sociala ekonomin, inbegripet i landsbygdsområden, randområden eller ekonomiskt missgynnade områden. Parlamentet påminner dock om att förenklingsinsatser inte får påverka de grundläggande principer som ligger till grund för unionens fleråriga budgetram och dess program eller försvaga den demokratiska kontrollen av deras genomförande. Parlamentet betonar att förenklingen måste åtföljas av starka garantier för lika tillgång, icke-diskriminering och effektiv ansvarsskyldighet, där parlamentet säkerställer demokratisk tillsyn under hela finansieringscykeln.

22. Europaparlamentet understryker att uppnåendet av EU:s konkurrenskraftsmål kräver att klimatneutralitets- och hållbarhetsmålen integreras i EU:s institutionella ram och i dess styrningsram. Parlamentet betonar att reformer måste respektera fördragsbestämmelserna, inbegripet artikel 194 i EUF-fördraget, och ha en stark demokratisk legitimitet genom att parlamentet deltar i utformningen, finansieringen och tillsynen av dem. Parlamentet betonar vikten av att stärka den interinstitutionella samordningen och se till att beslut på detta område är föremål för effektiv parlamentarisk kontroll, vilket stärker unionens demokratiska grundvalar.

23. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att mot bakgrund av de aktuella geopolitiska utmaningarna inrätta en verklig europeisk försvarsunion och öka de europeiska försvarsindustriella investeringarna, i synnerhet genom att använda genuint europeiska instrument, med ny finansiering som kombineras med ett fullständigt program för försvar, bland annat mot hybridattacker, för att säkerställa att planering, utveckling, upphandling och förvaltning av kapacitet sker tillsammans, i grupperingar av ett betydande antal medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att förbättra samstämmigheten mellan befintliga och framtida instrument, även på styrningsnivå, för att säkerställa en effektiv demokratisk kontroll av den nya försvarsunionen. Parlamentet uppmanar EU att övervinna marknadsfragmenteringen, i linje med rekommendationerna i Draghi-, Letta- och Niinistö-rapporterna, genom att skapa en inre marknad för försvar där bindande gemensamma regler gäller. Parlamentet konstaterar att sådana gemensamma regler skulle garantera rättvis konkurrens och underlätta korscertifiering av försvarsprodukter samtidigt som full interoperabilitet och utbytbarhet säkerställs, stordriftsfördelar uppnås och kapacitet och resurser förbättras. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att integrera försvarsinvesteringar i ett bredare säkerhetskoncept som även inbegriper gemensamma europeiska initiativ, särskilt europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse, och på detta sätt stärka kritisk infrastruktur, utveckla och främja FoU-projekt och på detta sätt skapa och bevara arbetstillfällen av hög kvalitet. Parlamentet uppmanar Europeiska rådet att enas om att aktivera artikel 42.2 i EU-fördraget för att inrätta en gemensam försvarspolitik för unionen. Parlamentet understryker att den nya försvarsunionen måste komplettera och inte ersätta Nato. Parlamentet noterar att medlemsstaterna har inlett den gradvisa utformningen av den europeiska försvarspolitiken, samtidigt som de inrättat Europeiska försvarsbyrån (EDA) och inlett det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco). Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fortsätta att arbeta med den gradvisa utformningen mot ett inrättande av en europeisk försvarsunion med ett gemensamt försvar. Parlamentet påminner om att inrättandet av startfonden, EDA och Pesco samt användningen av EU:s budget styrs av omröstning med kvalificerad majoritet. Parlamentet påminner om att en grupp medlemsstater också kan, i enlighet med artikel 44 i EU-fördraget, besluta att använda omröstning med kvalificerad.

24. Europaparlamentet betonar att stärkningen av AI-styrningen måste bygga på transparens, skydd av grundläggande rättigheter och skydd av allmänintresset, i linje med EU:s regelbaserade strategi. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka den befintliga europeiska AI-byråns roll. Parlamentet välkomnar handlingsplanen för AI-kontinenten för utveckling av en ”AI-modell” för EU, som bygger på samarbete mellan offentliga och privata aktörer.

°

° °

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och Europeiska rådet samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.